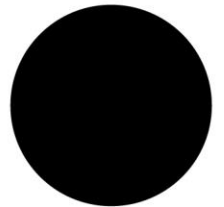

SCHOOLS
AS LIVING
LABS

SALL

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΜΠΛΟΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΣΕ ΣΧΟΛΙΚΑ ΖΩΝΤΑΝΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

This project has received funding from the European Union's
Horizon 2020 Research and Innovation Programme under Grant
Agreement No. 871794

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
Α. ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ	5
Προτεινόμενο σταδιακό πλάνο.....	5
Ερωτήσεις για Συζήτηση ή Αναστοχασμό.....	6
Παραδείγματα και Συμβουλές.....	7
Β. ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ	9
Προτεινόμενο σταδιακό πλάνο.....	9
Ερωτήσεις για Συζήτηση ή Αναστοχασμό.....	10
Παραδείγματα και Συμβουλές.....	10
Γ. ΕΜΠΛΟΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ	13
Προτεινόμενο σταδιακό πλάνο.....	13
Ερωτήσεις για Συζήτηση ή Αναστοχασμό.....	14
Παραδείγματα και Συμβουλές.....	15
Δ. ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ	18
Προτεινόμενο σταδιακό πλάνο.....	18
Ερωτήσεις για Συζήτηση ή Αναστοχασμό.....	18
Παραδείγματα και Συμβουλές.....	18
Βιβλιογραφία	19
Σύνδεσμος για Murals	19
Σύνδεσμος για Masterclass.....	19

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο πλαίσιο του προγράμματος Schools As Living Lab (SALL), οι εταίροι, σε συνεργασία με σχολεία και κοινωνικούς φορείς, διερευνά τις δυνατότητες εισαγωγής και εφαρμογής της έννοιας του Ζωντανού Εργαστηρίου σε μια σχολική δράση. Η μεθοδολογία που παρουσιάζεται σε αυτό το παραδοτέο είναι το αποτέλεσμα μιας διαδικασίας συν-δημιουργίας που ξεκίνησε από τον Ιανουάριο του 2021 και θα συνεχίσει να αναπτύσσεται με βάση την εμπειρία και την ανατροφοδότηση των εθνικών συντονιστών, των εκπαιδευτικών και άλλων φορέων που εμπλέκονται σε αυτή τη συλλογική διαδικασία. Έτσι, η μεθοδολογία SALL είναι ένα έργο σε εξέλιξη, οι πρώτες βάσεις του οποίου περιγράφονται σε αυτό το παραδοτέο. Με βάση τις εμπειρίες των πιλοτικών σχολείων τους επόμενους μήνες, η μεθοδολογία θα αναπτυχθεί περαιτέρω σε ένα δεύτερο Εργαστήριο συν-δημιουργίας, που έχει προγραμματιστεί για τον Ιούνιο του 2021.

Ένα από τα χαρακτηριστικά των Ζωντανών Εργαστηρίων είναι ότι πολλοί κοινωνικοί φορείς συνεργάζονται για ένα κοινό πραγματικό ζήτημα. Η εμπλοκή των κοινωνικών φορέων είναι μια σημαντική πτυχή της μεθοδολογίας του Ζωντανού Εργαστηρίου. Το παρόν παραδοτέο με τίτλο «*Μεθοδολογία Εμπλοκής των Κοινωνικών φορέων (ΜΕΚ)*», κάνει ήδη μια αρχή στη παρουσίαση αυτής της διαδικασίας. Είναι ένας οδηγός που προσφέρει προτάσεις για τα σχολεία και τους εθνικούς συντονιστές σχετικά με τον εντοπισμό κοινωνικών φορέων, αλλά και τον τρόπο προσέγγισης και δημιουργίας βιώσιμης συνεργασίας. Θέτει επίσης ερωτήματα που μπορούν να αντιμετωπίσουν τα σχολεία και οι εθνικοί συντονιστές κατά την έναρξη της εμπλοκής των κοινωνικών φορέων. Το παραδοτέο δεν αποσκοπεί στην παροχή εργαλείων ή κατάρτισης, αυτές τις πληροφορίες μπορείτε να τις βρείτε στο Παραδοτέο 3.2.

Όπως και η μεθοδολογία Ζωντανών Εργαστηρίων του προγράμματος SALL, έτσι και η ΜΕΚ είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Στο παρόν έγγραφο περιγράφουμε τις αρχικές κατευθυντήριες γραμμές, ωστόσο η τελική μεθοδολογία του προγράμματος θα τροφοδοτηθεί από τις εμπειρίες των πιλοτικών σχολείων κατά τη σχολική χρονιά 2021.

Πώς ορίζουμε την εμπλοκή των κοινωνικών φορέων;

Οι κοινωνικοί φορείς ή οι τοπικοί οργανισμοί είναι τα μέλη της κοινότητας που συμμετέχουν ενεργά σε μια συγκεκριμένη δράση του προγράμματος SALL, συμπεριλαμβανομένων των μαθητών και των εκπαιδευτικών. Μπορεί να είναι άτομα ή οργανισμοί που ενδιαφέρονται για το πρόγραμμα ή επηρεάζονται από τα αποτελέσματα μιας δράσης. Η εμπλοκή των φορέων είναι μια διαδικασία επικοινωνίας, μάθησης και συνεργασίας για την αναγνώριση των μοναδικών αναγκών και δυνατών σημείων των τοπικών κοινωνικών φορέων που εμπλέκονται. Στο πλαίσιο του προγράμματος SALL, προτιμούμε να χρησιμοποιούμε τον όρο «κοινωνικοί φορείς» όταν αναφερόμαστε στους οργανισμούς, άτομα ή ιδρύματα με τους οποίους συνεργάζονται τα σχολεία.

Λίγα λόγια για το παρόν έγγραφο:

Το έγγραφο αποτελείται από τέσσερα σύντομα κεφάλαια:

- A. Εντοπισμός κοινωνικών φορέων
- B. Προσέγγιση κοινωνικών φορέων
- Γ. Συνεργασία με κοινωνικούς φορείς
- Δ. Οικοδόμηση βιώσιμης συνεργασίας με κοινωνικούς φορείς

Κάθε κεφάλαιο αποτελείται από τρεις ενότητες:

- Προτεινόμενο πλάνο που παρουσιάζεται σε βήματα
- Ερωτήσεις που μπορείτε να συζητήσετε ή να σκεφτείτε
- Παραδείγματα και συμβουλές

Χρησιμοποιούμε τον όρο «προτεινόμενο» για να τονίσουμε ότι δεν υπάρχει ένας τρόπος για να εντοπίσουμε ή να προσεγγίσουμε κοινωνικούς φορείς ή να δημιουργήσουμε μια βιώσιμη συνεργασία μαζί τους: υπάρχουν πολλοί τρόποι που μπορεί να είναι εξίσου αποτελεσματική. Η τακτική που ταιριάζει καλύτερα σε μια κοινότητα Ζωντανών Εργαστηρίων πιθανότατα θα διαφέρει ανά χώρα, ανά σχολική κοινότητα και ίσως ακόμη και ανά θεματική ενότητα. Επιπλέον, και ακόμα πιο σημαντικό, μια σταδιακή διαδικασία εμπλοκής των φορέων είναι η καλύτερη επιλογή με βάση τη μεθοδολογία των Ζωντανών Εργαστηρίων και την εμπειρία των εταίρων με την Ανοικτή Σχολική Εκπαίδευση (Open Schooling). Δεν γνωρίζουμε ακόμη ποια είναι η αποτελεσματικότερη προσέγγιση για τη εμπλοκή των κοινωνικών φορέων για το πρόγραμμα SALL, καθώς αυτό είναι ένα από τα ερωτήματα στα οποία θα εργαστούμε κατά τη διάρκεια του προγράμματος.

Σε κάθε κεφάλαιο δίνεται επίσης έμφαση σε ζητήματα που προκύπτουν σε κάθε φάση εμπλοκής των κοινωνικών φορέων. Με αυτόν τον τρόπο, θέλουμε να ενθαρρύνουμε τα σχολεία και τους εθνικούς συντονιστές να δημιουργήσουν τις δικές τους λύσεις εκτός από την προτεινόμενη σταδιακή προσέγγιση.

Στην τελευταία ενότητα κάθε κεφαλαίου συμπεριλαμβάνουμε παραδείγματα και συμβουλές από τους συνεργάτες του προγράμματος SALL. Τα παραδείγματα μπορούν να βοηθήσουν τα σχολεία να πάρουν μια ιδέα για τις δυνατότητες που υπάρχουν. Για παράδειγμα, έχουμε συλλέξει παραδείγματα πιθανών κινήτρων των κοινωνικών φορέων για να συμμετάσχουν σε ένα Ζωντανό Εργαστήριο. Φυσικά, τα σχολεία είναι ελεύθερα να ακολουθήσουν όποια προσέγγιση επιθυμούν.

Η συμμετοχή των σχολείων συνήθως γίνεται με βάση τα πιο κάτω βήματα πριν ακολουθήσει η διαδικασία εντοπισμού και εμπλοκής των κοινωνικών φορέων:

- Το σχολείο ενημερώνεται για το πρόγραμμα από τον εθνικό συντονιστή,
- Το σχολείο είναι εξοικειωμένο με τις βασικές πτυχές της μεθοδολογίας του προγράμματος,
- Το σχολείο αποφάσισε να συμμετάσχει στο πρόγραμμα,
- Το σχολείο έχει εντοπίσει κατά προσέγγιση ένα ζήτημα με το οποίο θέλει να ασχοληθεί και που σχετίζεται με το σύστημα τροφίμων ή εναλλακτικά, έχει εντοπίσει μια βασική ομάδα κοινωνικών φορέων που σχετίζονται με το σύστημα τροφίμων,
- Το σχολείο είναι έτοιμο να ξεκινήσει το πρόγραμμα.

Α. ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Προτεινόμενο σταδιακό πλάνο

Όταν ένα σχολείο έχει αποφασίσει να συμμετάσχει στο πρόγραμμα SALL και έχει εντοπίσει ως ένα βαθμό το θέμα με το οποίο θέλει να ασχοληθεί, τότε μπορεί να ξεκινήσει με τον εντοπισμό των κοινωνικών φορέων θα μπορούσε να εμπλέξει στη σχολική δράση.

1. Ένα πρώτο βήμα μπορεί να είναι να απαριθμήσετε όλους τους πιθανούς σχετικούς κοινωνικούς φορείς που μπορείτε να σκεφτείτε.
2. Στη συνέχεια, μπορείτε να δημιουργήσετε τα κριτήρια για την τελική επιλογή των κατάλληλων φορέων.
3. Μετά από αυτό το στάδιο, είναι πολύ χρήσιμο να αναλύσετε τον βαθμό στον οποίο οι κοινωνικοί φορείς πληρούν αυτά τα κριτήρια.
4. Η ανάλυση των κοινωνικών φορέων μπορεί να σας βοηθήσει στην επιλογή επικρατέστερων υποψηφίων ως τους «πιο επιθυμητούς συνεργάτες».

1. Καταγραφή όλων των πιθανών κοινωνικών φορέων
2. Κατάρτιση κριτηρίων
3. Ανάλυση κοινωνικών φορέων
4. Επιλογή επικρατέστερων υποψηφίων

Ο εντοπισμός των κοινωνικών φορέων δεν είναι μια απλή διαδικασία. Επικοινωνώντας με κοινωνικούς φορείς, μπορεί να προταθούν νέοι με τους οποίους δεν είχατε σκεφτεί αρχικά. Πιθανότατα, θα χρειαστούν αρκετές αναλύσεις για να καταλήξετε σε μια τελική ομάδα.

Επιπλέον, ο εντοπισμός των κοινωνικών φορέων και η επιλογή μιας σχολικής δράσης συσχετίζονται. Το θέμα της δράσης καθορίζει ποιος μπορεί να αναγνωριστεί ως σχετικός κοινωνικός φορέας. Ωστόσο, με την εμπλοκή νέων κοινωνικών φορέων στη σχολική δράση, το αρχικό ζήτημα μπορεί να χρειαστεί να προσαρμοστεί, ώστε να διασφαλιστεί ότι πληρούνται και τα συμφέροντα των νέων κοινωνικών φορέων.

Τα κριτήρια που πρέπει να λάβετε υπόψη στην ανάλυση των κοινωνικών φορέων θα εξαρτηθούν από τις επιθυμίες και τις εμπειρίες του σχολείου. Ένα παράδειγμα κριτηρίου είναι ο αριθμός των κοινωνικών φορέων με τους οποίους θα συνεργαστεί το σχολείο.

Πόσα άτομα ή οργανισμοί θα συμπεριληφθούν στο πρόγραμμα;

Όταν εργάζεστε σε ένα ζήτημα στο πλαίσιο της σχολικής σας δράσης, είναι σημαντική η ύπαρξη πολλών και διαφορετικών απόψεων. Ως εκ τούτου, προτείνουμε την εμπλοκή τουλάχιστον τριών διαφορετικών κατηγοριών κοινωνικών φορέων: άτομα εντός του σχολείου, οργανισμοί που σχετίζονται με κάποια διάσταση του συστήματος τροφίμων, και μιας ακόμη κατηγορίας (π.χ. φορείς που σχετίζονται με την εκπαίδευση). Για να εξασφαλιστεί η εμπλοκή του σχολείου στο πρόγραμμα, συνιστάται η εμπλοκή τουλάχιστον **δύο διαφορετικών ατόμων εντός του σχολείου**, για παράδειγμα ενός δασκάλου και ενός ατόμου από τη διοίκηση του σχολείου.

Όσον αφορά στον αριθμό των κοινωνικών φορέων, τα σχολεία και οι εθνικοί συντονιστές μπορούν να λάβουν υπόψη:

- 1) κατά πόσον η δράση επωφελείται από τη συμβολή πολλαπλών και διαφορετικών κοινωνικών φορέων με διαφοροποιημένες απόψεις. Η συνεργασία με πολλούς κοινωνικούς φορείς μπορεί να εξασφαλίσει μια δυνατή συσχέτιση με την κοινότητα του σχολείου και θα μπορούσε να παρέχει ποικιλόμορφη εμπειρογνωμοσύνη.
- 2) την εμπειρία των μαθητών, οι οποίοι θα συνεργαστούν, θα συν-δημιουργήσουν και θα επικοινωνήσουν με όλους τους κοινωνικούς φορείς. Μπορεί να είναι δύσκολο για τους μαθητές να διατηρήσουν επαφή με πολλούς φορείς και να συμπεριλάβουν όλα τα ενδιαφέροντά τους στη σχολική δράση.

Ερωτήσεις για Συζήτηση ή Αναστοχασμό

Ερωτήσεις που μπορούν να βοηθήσουν τα σχολεία να εντοπίσουν κοινωνικούς φορείς και να καταρτίσουν κριτήρια επιλογής:

Ποιος ενδιαφέρεται;

- Ποιος θα επηρεαστεί ή θα έχει εμπλοκή στο ζήτημα που θα αντιμετωπίσετε μέσω της σχολικής δράσης; Εξετάστε τις κατηγορίες που παρουσιάζονται στο πλαίσιο 1 (βλ. σελ. 7).
- Ποιοι τομείς της διαδικασίας τροφίμων σχετίζονται με το ζήτημα του Ζωντανού Εργαστηρίου; (βλ. πλαίσιο 2, σελ. 7).

Τι χρειάζεται για να υλοποιηθεί η δράση;

- Ποιες γνώσεις, εμπειρίες ή ρόλοι απαιτούνται για να εργαστούμε σε ένα κοινό ζήτημα ή για να βρούμε λύση σε ένα πρόβλημα;
- Ποιος από την τοπική μας κοινότητα θα μπορούσε ενδεχομένως να έχει αυτή τη γνώση, εμπειρία ή ρόλο;
- Ποιος μπορεί να είναι υπεύθυνος, ποιος έχει δυνατότητες λήψης αποφάσεων, ποιος μπορεί να υποστηρίξει, αλλά και ποιος μπορεί να σταματήσει ή να δυσκολέψει την υλοποίηση της δράσης;

Ποιον γνωρίζουμε;

- Υπάρχει κάποιος φορέας με τον οποίο έχετε ήδη επαφές και που θα μπορούσε να συμβάλει αποτελεσματικά;
- Υπάρχει κάποιος που έχει ήδη συμμετάσχει σε παρόμοιο πρόγραμμα για το θέμα που έχετε επιλέξει;
- Με ποιον θα θέλατε να συνεργαστείτε;

Έχουμε συμπεριλάβει τους απαραίτητους κοινωνικούς φορείς;

- Πώς μπορείτε να διασφαλίσετε ότι οι κοινωνικοί φορείς που επιλέξατε αποτελούν ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα της τοπικής κοινότητας; Εξετάστε την ποικιλομορφία στο φύλο, το πολιτιστικό υπόβαθρο, την ηλικία και την κοινωνικοοικονομική κατάσταση.

Παραδείγματα και Συμβουλές

Τα πιο κάτω παραδείγματα είναι γενικά (π.χ. Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί) μέχρι και πολύ λεπτομερή (π.χ. χρήστες κοινοτικών λαχανόκηπων). Δεν έχουμε ταξινομήσει περαιτέρω αυτά τα παραδείγματα επειδή υπάρχουν τόσοι πολλοί διαφορετικοί τρόποι για να γίνει αυτό, αφήνουμε τον αναγνώστη να το πράξει εάν το θεωρεί χρήσιμο.

Παραδείγματα: Κοινωνικοί φορείς που θα μπορούσαν να συμμετάσχουν σε ένα «Ζωντανό Εργαστήριο».

- Δημοτικός Σύμβουλος
- Χρήστες κοινοτικών λαχανόκηπων
- Εταιρείες/Οργανισμοί
- Επιχειρηματίας
- Ειδικός από μια βιομηχανία
- Αγρότης
- Σύλλογος Αγροτών
- Βιομηχανίες
- Τοπικός επιχειρηματίας
- Τοπικός πολίτης
- Τοπικό εστιατόριο
- Ιδιοκτήτης τοπικής αγοράς
- Makerspace
- Μουσειακός επαγγελματίας
- Άλλα σχολεία
- Γονείς
- Παραγωγός
- Επαρχιακός Σύμβουλος
- Δημόσιοι φορείς
- Δημόσια Βιβλιοθήκη
- Προσωπικό σχολείου
- Επιστημονικός συνεργάτης
- Επιστήμονας
- Μαθητής/φοιτητής
- Εκπαιδευτικός
- Τεχνολόγος
- Καθηγητής Πανεπιστημίου
- Υπάλληλος υπηρεσίας διάθεσης αποβλήτων

Παραδείγματα διαφορετικών κοινωνικών φορέων (πλαίσιο 1)

- Σχολική κοινότητα
- ΜΜΕ (π.χ. επιχειρήσεις)
- ΜΚΟ (π.χ. μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί)
- Δημαρχείο
- Επαρχιακή Διοίκηση
- Ερευνητές
- Πολίτες
- Καταναλωτής

Παραδείγματα στο τομέα της διεργασίας τροφίμων (πλαίσιο 2)

- Παραγωγή τροφίμων
- Επεξεργασία τροφίμων
- Διανομή τροφίμων
- Καταναλωτές τροφίμων
- Διαχείριση τροφικών αποβλήτων

Παραδείγματα: Ενδιαφερόμενοι που συμμετείχαν σε σχολικά προγράμματα Ανοικτής Σχολικής Εκπαίδευσης.

Παρακάτω παρατίθενται πραγματικά παραδείγματα κοινωνικών φορέων που έχουν συμμετάσχει σε σχολικές δράσεις. Τα παραδείγματα προέρχονται από προγράμματα Ανοικτής Σχολικής Εκπαίδευσης που περιεγραφήκαν από τους εταίρους στο προηγούμενο Παραδοτέο D1.2.

- Κύπρος: οργανισμός πολιτικής προστασίας, σεισμολόγος, εκπαιδευτικός ερευνητής
- Ολλανδία: φοιτητές, κάτοικοι οίκου ευγηρίας, προσωπικό σχολής μαγειρικής, εκπαιδευτικοί
- Ισπανία: το Επαρχιακό Συμβούλιο της Χώρας των Βάσκων και το Δημοτικό Συμβούλιο του Λοίου (Loiu), οι γείτονες που ενημερώθηκαν για τα μέτρα εξάλειψης του προβλήματος, εμπειρογνώμονες από το Πανεπιστήμιο της Χώρας των Βάσκων, οι οποίοι έθεσαν τις απόψεις τους για το πρόβλημα και σε προηγούμενες σχετικές μελέτες, άλλοι τοπικοί εμπειρογνώμονες σχετικοί με την εξάλειψη των επεμβατικών φυτών
- Ελλάδα: ΜΜΕ, ΜΚΟ, τοπικές κυβερνήσεις, ερευνητές και πολίτες
- Πορτογαλία: Escola Portuguesa de Moçambique (σχολείο), Escola Matatuine (σχολείο), Faculdade de Agronomia e Engenharia Florestal da Universidade Eduardo Mondlane (Πανεπιστήμιο), Instituto Ricardo Jorge (Πανεπιστήμιο), Agrupamento de Escolas de Alcanena (σχολείο), Laboratório Nacional de Engenharia Civil (Ίδρυμα I&D), Cooperativa Terra Chã (Ένωση Γεωργίας/Γεωπονίας), Câmara Municipal de Alcanena (Τοπικές Αρχές)
- Κροατία: Μουσεία, ερευνητικά κέντρα, δημόσιοι οργανισμοί και ΜΚΟ
- Ισραήλ: Δήμος Sakhnin (υγειονομικό τμήμα), Περιφερειακή Περιβαλλοντική Ένωση, οικογένειες φοιτητών, αγρότες από ένα κοντινό Kibbutz, ερευνητές από την ακαδημία (Volcani Center - Οργανισμός Γεωργικής Έρευνας)
- Εσθονία: φοιτητές, εκπαιδευτικοί, σχολικό προσωπικό, γονείς, πολίτες, επιχειρήσεις (κατασκευή και σχεδιασμός της περιοχής)
- Σερβία: Το φεστιβάλ λουλουδιών του Βελιγραδίου, McDonald's, αρκετοί τοπικοί επιχειρηματίες σχετικοί με εξωτερικό σχεδιασμό, κοινοτικές υπηρεσίες στην πόλη του Βελιγραδίου, γονείς και Υπουργείο Δικαιοσύνης.

Συμβουλή: Εξερευνήστε τον τρόπο με τον οποίο το ζήτημα που επιλέξατε σχετίζεται με τους κοινωνικούς φορείς και το αντίστροφο.

Β. ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Προτεινόμενο σταδιακό πλάνο

Μόλις δημιουργήσετε μια λίστα επικρατέστερων υποψηφίων, πρέπει να μάθετε αν αυτοί οι πιθανοί κοινωνικοί φορείς ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στη σχολική σας δράση. Σε αυτή τη φάση, είναι σημαντικό να ενθουσιαστούν οι κοινωνικοί φορείς για το πρόγραμμα, αλλά και να κατανοήσουν την προστιθέμενη αξία της συνεργασίας σε μια δράση Ζωντανών Εργαστηρίων. Παράλληλα, είναι πολύ σημαντικό να παρουσιαστεί μια ρεαλιστική εικόνα της κατάστασης, προκειμένου να αποτρέψει τους κοινωνικούς φορείς να εγκαταλείψουν πρόωρα τη σχολική δράση ή να αποτραπούν συγκρούσεις που ίσως προκύψουν εντός της ομάδας.

Τρία σημεία έχουν ιδιαίτερη σημασία:

- Η ανοιχτή νοοτροπία και ευελιξία είναι ζωτικής σημασίας για τη συμμετοχή σε ένα Ζωντανό Εργαστήριο
- Όλοι οι συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένων των μαθητών, έχουν την δυνατότητα λήψης αποφάσεων σε όλα τα στάδια της συν-δημιουργίας
- Πρέπει να υπάρχει σαφήνεια όσον αφορά την εύρεση λύσης (π.χ. υπηρεσία, προϊόν) και όλων των άλλων αποτελεσμάτων της σχολικής δράσης (π.χ. γνώση) που εναπόκεινται σε όλους τους συμμετέχοντες του προγράμματος

Το εγχειρίδιο των Ζωντανών Εργαστηρίων του Ινστιτούτου προηγμένων Μητροπολιτικών Λύσεων του Άμστερνταμ, παρέχει έναν ενδιαφέρον οδηγό για την προσέγγιση κοινωνικών φορέων: Επικοινωνήστε, Πείστε, Μειώστε τον κίνδυνο και να είστε ανοιχτοί!

Επικοινωνήστε.

Ο εισηγητής της σχολικής δράσης έρχεται σε επαφή με τους πιθανούς κοινωνικούς φορείς. Στο πρόγραμμα SALL, πιθανότατα ο εισηγητής είναι το σχολείο. Για παράδειγμα, κάποιος από τη διοίκηση, ο εμπλεκόμενος δάσκαλος ή οι ίδιοι οι μαθητές.

Πείστε.

Ο εισηγητής της σχολικής δράσης πείθει τον κοινωνικό φορέα να εμπλακεί στο πρόγραμμα με στόχο την επίλυση ενός κοινού ζητήματος. Βεβαιωθείτε ότι το ζήτημα προς επίλυση είναι συγκεκριμένο. Σκεφτείτε εκ των προτέρων πώς αυτός ο κοινωνικός φορέας μπορεί να συμβάλει στη λύση του ζητήματος. Μπορείτε να συμβουλευτείτε και τα κριτήρια ανάλυσης των κοινωνικών φορέων που πραγματοποιήθηκε στην προηγούμενη φάση.

Μειώστε τον κίνδυνο.

Να είστε σαφείς σχετικά με το τι περιμένετε από τον κοινωνικό φορέα. Προσδιορίστε πόσες συνεδρίες συν-δημιουργίας σκοπεύετε να οργανώσετε (π.χ. τρεις συνεδρίες), τη διάρκεια (π.χ. τρεις ώρες), σε ποια περίοδο του έτους θα πραγματοποιηθούν (π.χ. κατά τους μήνες Απρίλιο και Μάιο) και πού θα πραγματοποιηθούν (π.χ. στην τάξη Επιστήμης στο σχολείο). Όταν η επικοινωνία γίνεται με ένα πρόσωπο από κάποια εταιρία που όμως δεν θα συμμετάσχει ο ίδιος στη σχολική δράση (π.χ. τον διευθυντή), βεβαιωθείτε ότι τα άτομα που όντως θα συμμετάσχουν γνωρίζουν εις βάθος τις απαιτήσεις του προγράμματος.

Urban Living Labs
A living lab
way of working

AMS
AMSTERDAM
INSTITUTE FOR
ADVANCED
METROPOLITAN
SOLUTIONS

1. Επικοινωνήστε
2. Πείστε
3. Μειώστε τον κίνδυνο
4. Να είστε ανοιχτοί!

Να είστε ανοιχτοί!

Εξηγήστε ότι μια «ανοιχτή νοοτροπία» είναι ζωτικής σημασίας για τη συνεργασία στο πλαίσιο ενός Ζωντανού Εργαστηρίου. Όλοι οι συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένων και των μαθητών, έχουν τη δυνατότητα λήψης αποφάσεων σε όλα τα στάδια της διαδικασίας συν-δημιουργίας. Μπορείτε να δημιουργήσετε έναν πίνακα ισχύος/ενδιαφέροντος όπου όλοι εκφέρουν τη γνώμη τους και συζητούν πώς θα προσεγγίσετε άλλα άτομα/οργανισμούς (βλ. *Παραδείγματα & Συμβουλές*). Να καταστεί σαφές ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι στη σχολική δράση έχουν δικαιώματα στο πρωτότυπο που θα παραχθεί και οποιοδήποτε άλλο αποτέλεσμα της δράσης.

Ερωτήσεις για Συζήτηση ή Αναστοχασμό

Ερωτήσεις που μπορούν να βοηθήσουν τα σχολεία και τους εθνικούς συντονιστές κατά την προετοιμασία τους:

- Μπορείτε να παρουσιάσετε τη δράση σας σε κάποιον μέσα σε 3 λεπτά;
- Μπορείτε να διατυπώσετε τι θα κερδίσει ένας κοινωνικός φορέας αν συμμετάσχει στη δράση;
- Μπορείτε να εκφράσετε ποια θα είναι η συμβολή αυτού του κοινωνικού φορέα στη σχολική δράση;
- Ποιος άλλος συμμετέχει στη σχολική δράση;
- Ποια είναι η πρόθεσή σας σχετικά με ένα συγκεκριμένο κοινωνικό φορέα; Στόχος σας είναι να συνεργαστείτε για περιορισμένο χρονικό διάστημα ή να αναπτύξετε μια πιο μακροχρόνια συνεργασία;
- Γνωρίζετε κάποιον που να μπορεί να σας φέρει σε επαφή με έναν συγκεκριμένο κοινωνικό φορέα;

Παραδείγματα και Συμβουλές

Σε αυτή τη φάση που προσεγγίζετε τους κοινωνικούς φορείς πρέπει να τους παρουσιάσετε ξεκάθαρα τον τρόπο εμπλοκής τους. Τι κέρδος και τι οφέλη θα έχουν αν επιλέξουν να συμμετάσχουν; Ο τρόπος προσέγγισης μπορεί να διαφέρει από έναν κοινωνικό φορέα σε άλλο. Για παράδειγμα, η συμμετοχή του κοινωνικού φορέα στην σχολική δράση μπορεί να αφορά στο καλό της κοινότητας, στην απόκτηση θεσμικής ή πολιτικής επιρροής, στην καλύτερη κατανόηση των καταναλωτών, στην απόκτηση νέων ιδεών για προϊόντα και υπηρεσίες, στην απόκτηση εμπειριών κ.λπ.

Παραδείγματα: Πιθανά κίνητρα κοινωνικών φορέων ούτως ώστε να επιλέξουν να εμπλακούν σε ένα «Ζωντανό Εργαστήριο».

- Βοήθεια στην επίλυση ενός προβλήματος που τους αφορά
- Βιομηχανική ευθύνη
- Ενδιαφέρον για το θέμα
- Ενδιαφέρον για το πρόβλημα
- Δικτύωση με άλλους κοινωνικούς φορείς
- Προσωπικό ενδιαφέρον για το θέμα
- Επαγγελματική πρόκληση
- Επαγγελματική περιέργεια
- Προώθηση της ακαδημαϊκής έρευνας με την παροχή δεδομένων
- Προσέλκυση φοιτητών σε επιστημονικούς φορείς/ πανεπιστήμια
- Γνωριμία με νέες φιλικές προς το περιβάλλον λύσεις
- Συμμετοχή στα κοινά
- Για να γνωρίσει τους κατοίκους της περιοχής
- Για να δώσει μια κοινωνική διάσταση στους στόχους της εταιρείας του
- Για να είναι ενεργός πολίτης
- Για τη βελτίωση υπηρεσιών/ προϊόντων

- Για να μάθουν τις απόψεις των νέων
- Για την πιλοτική εφαρμογή ενός νέου προϊόντος
- Για την προώθηση της εταιρείας/οργανισμού
- Για την ανάπτυξη μιας προσωπικής κλίσης
- Για δοκιμή νέων λύσεων ή προϊόντων
- Για συνεργασία με άλλους φορείς

Συμβουλή: Όταν αποδεικνύεται δύσκολο να εμπλακεί ένας κοινωνικός φορέας σε μία σχολική δράση

- Αναζητήστε εθελοντικές οργανώσεις και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς
- Αναζητήστε εταιρείες με κοινωνική ευθύνη (που αναζητούν συνεργασίες με στόχο την εκπαίδευση)

Συμβουλή: Χρησιμοποιήστε έναν πίνακα ισχύος/ενδιαφέροντος

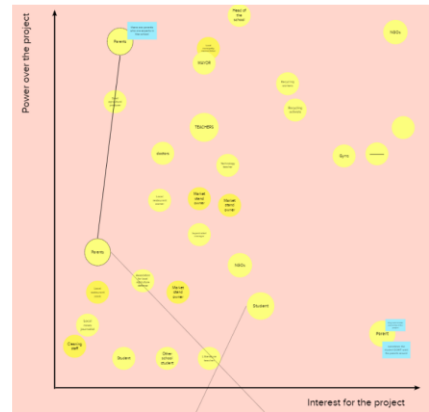
Χρησιμοποιήστε το Mendelow's matrix για να χαρακτηρίσετε καλύτερα τους κοινωνικούς φορείς και να καθορίσετε τον ρόλο τους στη σχολική δράση.

- Για κάθε κοινωνικό φορέα, εκτιμήστε το ενδιαφέρον του για τη δράση και τη δυνατότητά του να παίρνει αποφάσεις και τοποθετήστε τον στον γράφημα. Για παράδειγμα, κάποιος με μεγάλο ενδιαφέρον για τη δράση και μεγάλη δύναμη στη λήψη αποφάσεων (π.χ. διευθυντής σχολείου) τοποθετείται στην επάνω δεξιά γωνία του πίνακα.
- Συζητήστε με τον πιθανό κοινωνικό φορέα πώς θα προσεγγίσετε άλλα άτομα. Για παράδειγμα:
Δεν θέλουμε αυτός ο κοινωνικός φορέας να...

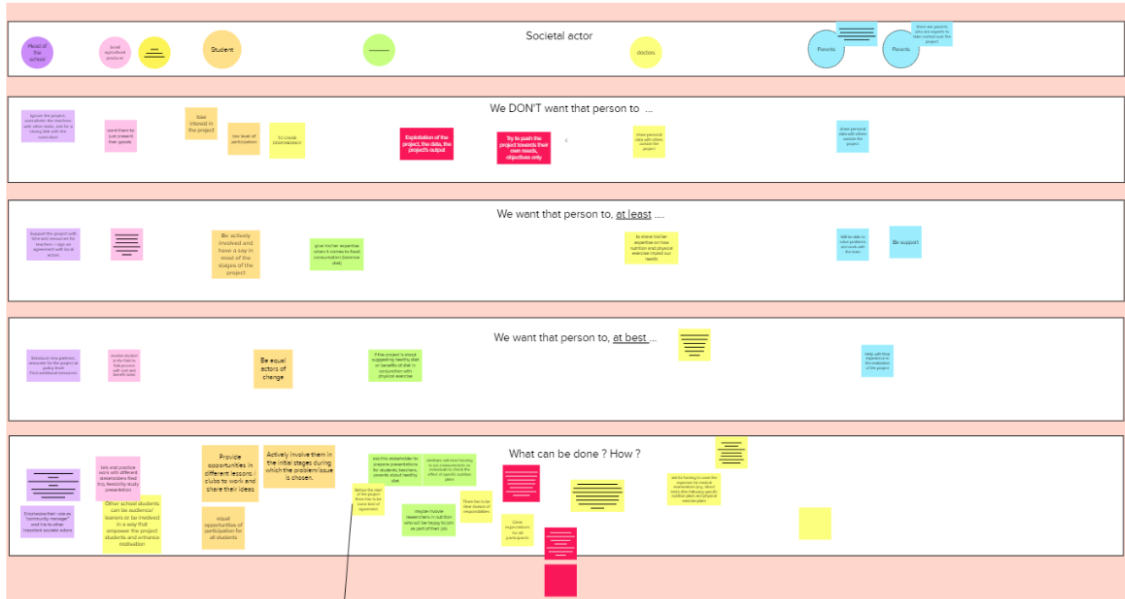
Θέλουμε αυτός ο κοινωνικός φορέας, τουλάχιστον...

Θέλουμε αυτός ο κοινωνικός φορέας, στην καλύτερη περίπτωση...

Τι μπορεί να γίνει; Πώς;

- Ρίξτε μια ματιά στον πιο κάτω πίνακα ισχύος/ενδιαφέροντος που δημιουργήθηκε κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου SALL στις 26 Φεβρουαρίου 2021 (βλ. τελευταία σελίδα για τον σχετικό σύνδεσμο στο Mural).

Γ. ΕΜΠΛΟΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Όταν οι κοινωνικοί φορείς που προσεγγίστηκαν έχουν αποφασίσει να συμμετάσχουν και η ομάδα κοινωνικών φορέων έχει ολοκληρωθεί, τότε μπορείτε να ξεκινήσετε πραγματικά τη δράση σας. Επειδή η συνεργασία και η συν-δημιουργία σε πραγματικό περιβάλλον βρίσκονται στο επίκεντρο της μεθοδολογίας των Ζωντανών Εργαστηρίων, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι όλα τα μέλη της ομάδας νιώθουν άνετα και γνωρίζονται μεταξύ τους και ότι όλοι γνωρίζουν την τεχνογνωσία, τα κίνητρα και το ενδιαφέρον των συμμετεχόντων. Έτσι μπορείτε να διασφαλίσετε ότι θα ληφθούν υπόψη τα ενδιαφέροντα όλων καθ' όλη τη διάρκεια της δράσης.

Η συμμετοχή των κοινωνικών φορέων είναι μια διαδικασία επικοινωνίας, εκμάθησης και συνεργασίας για την αναγνώριση των μοναδικών αναγκών και δυνατοτήτων όλων των εμπλεκόμενων.

Προτεινόμενο σταδιακό πλάνο

Έναρξη της σχολικής δράσης

Οργανώστε μια αρχική συνάντηση (Kick-off meeting). Βεβαιωθείτε ότι όλοι οι κοινωνικοί φορείς συμμετέχουν από την αρχή. Όλοι οι φορείς, συμπεριλαμβανομένων των μαθητών, είναι πλήρεις συνεργάτες και έχουν τη δυνατότητα λήψης αποφάσεων σε όλα τα στάδια της δράσης.

Αφιερώστε χρόνο για να γνωριστείτε. Η συνεργασία με ποικίλους κοινωνικούς φορείς μπορεί να αποτελεί πρόκληση, αλλά προσφέρει ταυτόχρονα και ένα αίσθημα ικανοποίησης. Είναι σημαντικό να βεβαιωθείτε ότι όλα τα μέλη της ομάδας νιώθουν άνετα και γνωρίζονται μεταξύ τους. Μπορεί να σας είναι χρήσιμο να εισάγετε τα Επίπεδα Συμμετοχής (Levels of Engagement Framework) από το πρόγραμμα Hyratia (βλ. ενότητα Παραδείγματα και Συμβουλές).

Καθορίστε στόχους και φιλοδοξίες. Μαζί με τον εισηγητή του προγράμματος (initiator), η ομάδα καθορίζει ποιοι είναι οι κοινοί στόχοι και φιλοδοξίες. Για να παραμείνουν όλοι οι κοινωνικοί φορείς κινητοποιημένοι και να συμμετέχουν στη δράση, είναι σημαντικό να συμπεριληφθούν τα ενδιαφέροντα όλων υπόψη. Λάβετε τις γνώμες των μαθητών στα σοβαρά. Για να επιτευχθεί ένα καλό τελικό αποτέλεσμα, η ομάδα πολλών κοινωνικών φορέων λαμβάνει υπόψη όλους τους συμμετέχοντες και όλοι είναι πρόθυμοι να βοηθήσουν ο ένας τον άλλον.

Συζητήστε για τους διαθέσιμους πόρους. Κάντε μια συζήτηση σχετικά με τους πόρους που είναι διαθέσιμοι για τη δράση. Εξετάστε για παράδειγμα τις διαθέσιμες ώρες των μελών της ομάδας και τον προϋπολογισμό για υλικά και εξοπλισμό για τη δημιουργία πρωτοτύπων και την επικοινωνία.

Συζητήστε τους περιορισμούς. Συζητήστε εάν οι συμμετέχοντες έχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται ή να λαμβάνονται υπόψη. Για παράδειγμα, μια εταιρεία μπορεί να μην μοιράζεται δεδομένα ή να θέλει το λογότυπό της να εμφανίζεται στο υλικό που κοινοποιείται ή οι μαθητές θα πρέπει να εργαστούν με συγκεκριμένους μαθησιακούς στόχους.

Συζητήστε το θέμα της ιδιοκτησίας. Να είστε σαφείς ότι η λύση και όλα τα αποτελέσματα της δράσης (π.χ. γνώση) ανήκουν σε όλα τα άτομα που συμμετείχαν στο Ζωντανό Εργαστήριο.

Συμφωνήστε για την επικοινωνία και τη διαχείριση της δράσης. Προσδιορίστε τις προτιμήσεις κάθε κοινωνικού φορέα όσον αφορά στα μέσα επικοινωνίας και τον τρόπο εργασίας. Συμφωνήστε για το πώς θα κρατάτε ο ένας τον άλλον ενήμερο για την πρόοδο της δράσης στο μεσοδιάστημα των εργαστηρίων συν-δημιουργίας. Κάντε (ή παρουσιάστε) ένα χρονοδιάγραμμα της δράσης, ορίστε ημερομηνίες για τις συνεδρίες συν-δημιουργίας και συμφωνήστε για το πού θα πραγματοποιηθούν.

Οργανώστε τακτικές συναντήσεις. Είναι σημαντικό να συντονίζετε τους στόχους της δράσης από την αρχή, να κάνετε τακτικές συναντήσεις και να συζητάτε για τις δυσκολίες και τις επιτυχίες.

Τεκμηριώστε και μοιραστείτε τα ευρήματά σας. Για να διασφαλιστεί ότι όλοι οι συμμετέχοντες παραμένουν ενεργά εμπλεκόμενοι κατά τη διάρκεια της δράσης, είναι σημαντικό να τεκμηριώνετε και να μοιράζεστε τα πορίσματα κάθε συνάντησης συν-δημιουργίας με ΟΛΟΥΣ τους συμμετέχοντες.

Προσθέστε τους κοινωνικούς φορείς που λείπουν. Καθώς το έργο εξελίσσεται, η ομάδα μπορεί να συνειδητοποιήσει ότι ένας βασικός κοινωνικός φορέας δεν έχει ακόμη προσδιοριστεί. Δεν είναι ποτέ αργά για να εντάξετε κάποιον νέο στην ομάδα. Ωστόσο, βεβαιωθείτε ότι ο νέος φορέας έχει κατανοήσει τον ρόλο του στη δράση. Δώστε στον νέο φορέα την ευκαιρία να γνωρίσει με την ομάδα και τη δράση (π.χ. γνωρίστε τους άλλους κοινωνικούς φορείς, προσαρμόστε στόχους και φιλοδοξίες κ.λπ.).

Συνεδρίες συν-δημιουργίας

Συν-δημιουργία. Κατά τη διάρκεια της συν-δημιουργίας όλοι οι κοινωνικοί φορείς λαμβάνουν αποφάσεις από κοινού με βάση τη συμβολή και τα ενδιαφέροντα του καθενός. Αυτό σημαίνει ενεργή συμμετοχή όλων των φορέων, όπου ο καθένας μοιράζεται τις απόψεις του, ακούει τους άλλους και είναι ανοικτός σε νέες προοπτικές. Συνήθως, οργανισμοί και εταιρείες εργάζονται με συγκεκριμένο τρόπο που ακολουθεί κάποιου είδους ιεραρχία, έτσι κάποια άτομα ίσως χρειαστούν λίγο χρόνο για να συνηθίσουν μια νέα δομή συνεργασίας. Επίσης, οι μαθητές μπορεί να μην είναι συνηθισμένοι στο να λαμβάνουν τέτοιο ενεργό ρόλο σε μια ομάδα.

Τεκμηρίωση. Βεβαιωθείτε ότι οι αποφάσεις που λαμβάνονται κατά τη διάρκεια μιας συνεδρίας συν-δημιουργίας είναι καλά τεκμηριωμένες και καταγράφονται.

Πρωθήστε την καλή επικοινωνία. Οι ομάδες αποτελούνται από άτομα που προέρχονται από διαφορετικούς τομείς, ο καθένας με τον δικό του τρόπο ομιλίας και σκέψης. Για να προωθήσετε την καλή επικοινωνία, είναι σημαντικό να αποφύγετε ορολογίες όσο το δυνατόν περισσότερο. Αυτό αποδείχθηκε σημαντικό και για τους μαθητές, όπως αποδείχθηκε μέσα από μια ομιλία μαθητή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο SALL Masterclass στις 19 Ιανουαρίου 2021 (βλ. τελευταία σελίδα, *Σύνδεσμος για Masterclasses*).

Τοποθεσία. Καθορίστε μια τοποθεσία όπου θα πραγματοποιηθούν οι εργασίες για τη σχολική δράση και οι συνεδρίες συν-δημιουργίας.

Εσωτερικά κίνητρα. Φροντίστε για τη δημιουργία ή ενίσχυση εσωτερικών κινήτρων. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί για παράδειγμα με την αναφορά κατά τη διάρκεια της συν-δημιουργίας στη σημαντικότητα του κάθε συμμετέχοντα στη δράση ή των κοινών ενδιαφερόντων μεταξύ των συμμετεχόντων. Τονίστε επίσης ότι η ιδιοκτησία του πρωτότυπου και η ευθύνη ανήκουν σε όλη την ομάδα.

Ερωτήσεις για Συζήτηση ή Αναστοχασμό

Ερωτήσεις που η ομάδα μπορεί να εξετάσει για να απαντήσει στην αρχή της σχολικής δράσης

- *Στόχοι.* Τι θέλουμε να επιτύχουμε; Ποιες είναι οι προσδοκίες μας;
- *Κίνητρα.* Ποια είναι τα κίνητρα και η πιθανή συνεισφορά όλων των μελών της ομάδας;
- *Ιδιοκτησία.* Τι γίνεται αν... το τελικό προϊόν είναι πολύ επιτυχημένο και ένα από τα μέλη της ομάδας θέλει το παράγει για να έχει κέρδος;
- *Γνώση και τεχνογνωσία.* Τι γνώσεις φέρνουμε στο τραπέζι; Σε τι μπορούμε να συμβάλουμε για την επίλυση του ζητήματος; Τι θα θέλαμε να μάθουμε; Πώς μπορεί η ομάδα να μας βοηθήσει να το πετύχουμε;

- *Πόροι.* Πόσο χρόνο μπορούμε να διαθέσουμε; Μπορούμε να συνεχίσουμε μέχρι να επιτευχθεί το αποτέλεσμα ή έχουμε περιορισμένο αριθμό ωρών που μπορούμε να αφιερώσουμε; Υπάρχει προϋπολογισμός για υλικά και εξοπλισμό;
- *Επικοινωνία.* Ποια θεωρούμε ότι είναι μια ευχάριστη μέθοδος ανταλλαγής πληροφοριών;
- *Οργάνωση.* Ποιοι είναι οι ρόλοι που πρέπει να έχει ο καθένας για να λειτουργήσουμε με επιτυχία το Ζωντανό Εργαστήριο; Ποιοι θα είναι οι ρόλοι των μαθητών, του δασκάλου και όλων των άλλων κοινωνικών φορέων; Θα υπάρχει για παράδειγμα ένας υπεύθυνος, ένα άτομο που σχετίζεται άμεσα με το ζήτημα, ένα άτομο που θα εφαρμόσει τη λύση;
- *Συνεργασία.* Τι σημαίνει για εμάς επιτυχημένη συνεργασία;

Παραδείγματα και Συμβουλές

Παραδείγματα: πιθανοί ρόλοι σε μία σχολική δράση του προγράμματος SALL

• Υπεύθυνος για την επικοινωνία	• Εμπειρογνώμονας
• Συντονιστής συζήτησης	• Άτομο που επηρεάζεται άμεσα από το πρόβλημα
• Αξιολογητής	• Υπεύθυνος δράσης
• Συμμετέχοντας πειράματος	• Ειδικός
• Ερευνητής	• Χρήστης
• Διαμεσολαβητής	

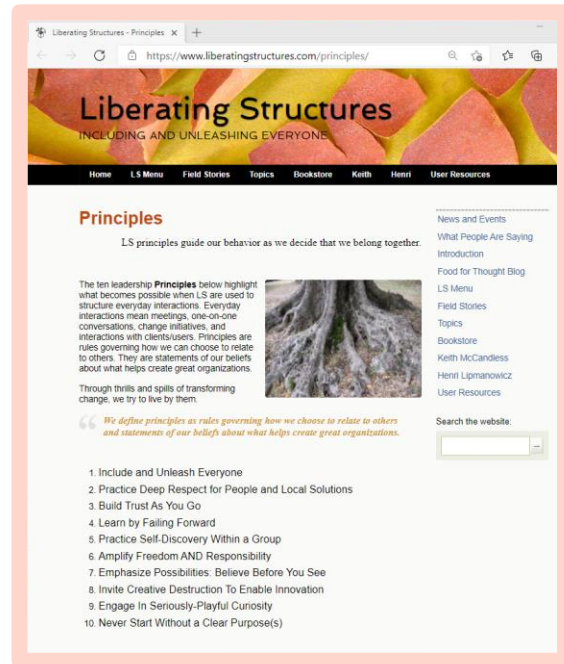
Παραδείγματα: πιθανά αποτελέσματα μίας σχολικής δράσης του προγράμματος SALL

• Ενδυνάμωση των μαθητών	• Προϊόν
• Διάχυση πληροφοριών	• Μοντέλο
• Ανάπτυξη γνώσης	• Υπηρεσία
• Νέες σχέσεις	• Λύση σε πρόβλημα
• Νέες δεξιότητες	• Βιώσιμο δίκτυο συνεργασίας

Συμβουλή: Εμπνευστείτε από τις αρχές του Liberating structure.

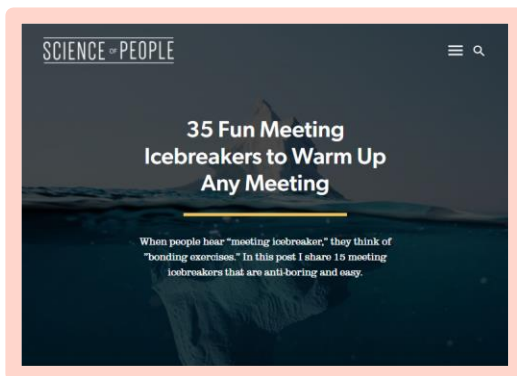
Αυτή η προσέγγιση περιγράφει δέκα αρχές έμπνευσης σχετικά με το πώς να δημιουργήσετε σχέσεις συνεργασίας με άλλους:

1. Συμπεριλάβετε τους όλους στη διαδικασία και αφήστε τους να εκφραστούν ελεύθερα
2. Δείξτε σεβασμό για τους ανθρώπους και το τοπικό συγκείμενο
3. Χτίστε εμπιστοσύνη καθώς προχωράτε
4. Μάθετε από τις αποτυχίες σας
5. Εξασκείστε την αυτο-ανακάλυψη μέσα σε μια ομάδα
6. Ενισχύστε την ελευθερία και την ευθύνη
7. Δώστε έμφαση στις δυνατότητες; Πιστέψτε πριν δείτε
8. Προσκαλέστε τη δημιουργική καταστροφή για να ενεργοποιήσετε την καινοτομία
9. Εφαρμόστε μια σοβαρή-παιχνιδιάρικη περιέργεια
10. Ποτέ μην ξεκινήσετε χωρίς σαφή σκοπό

Συμβουλή: Χρησιμοποιήστε δραστηριότητες γνωριμίες (icebreakers) στην αρχική συνάντηση.

- Βοηθήνε τους ανθρώπους να ανοιχτούν ο ένας στον άλλο και να ξεκινήσουν μια συνεργασία με καλή διάθεση! [<https://www.scienceofpeople.com/meeting-icebreakers/>]

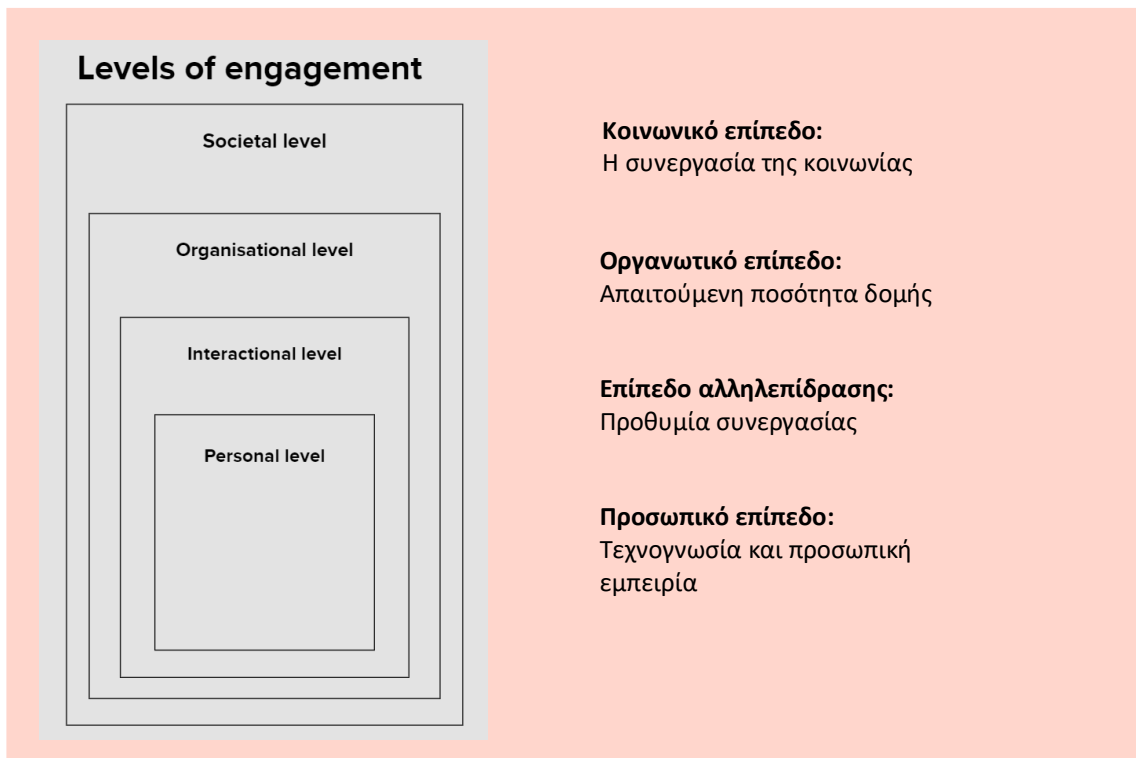
Συμβουλή: Χρησιμοποιήστε τη φόρμα ανάλυσης SWOT

- Χρησιμοποιήστε τη φόρμα ανάλυσης SWOT. Συζητήστε τα αποτελέσματα των διαφόρων αναλύσεων SWOT εντός της ομάδας και δείτε πού η ομάδα ενδέχεται να αντιμετωπίσει δυσκολίες και τι μπορεί να κάνει για να τις αποφύγει.

Συμβουλή: Εμπνευστείτε από το πλαίσιο των επιπέδων συμμετοχής HYPATIA

- Εμπνευστείτε από το πλαίσιο των επιπέδων συμμετοχής ΗΥΡΑΤΙΑ και ενθαρρύνετε όλους τους φορείς να γνωρίσουν και να κατανοήσουν καλύτερα ο ένας τον άλλον, σε πολλαπλά επίπεδα συμμετοχής.

Συμβουλή: Πώς να διατηρήσετε το ίδιο επίπεδο κινήτρων κατά τη διάρκεια του προγράμματος

- Αναπτύξτε δημιουργικές στιγμές σε κάθε βήμα της δράσης
- Καθορίστε από την αρχή, μια σαφής μεθοδολογία, σχεδιασμό και κατανομή ευθυνών, ώστε όλοι οι φορείς να γνωρίζουν τον ρόλο τους στο Ζωντανό Εργαστήριο

Συμβουλή: Πώς να κάνετε τους κοινωνικούς φορείς από το σχολείο να συμμετέχουν ενεργά και όχι μόνο κατά τη διάρκεια των συναντήσεων

- Καθορίστε σε κάθε συμμετέχοντα με σαφήνεια τις προσδοκίες και τα πιθανά αποτελέσματα
- Συνδέστε το θέμα του Ζωντανού Εργαστηρίου με το αναλυτικό πρόγραμμα ή/και με μαθήματα ανοιχτού περιεχομένου

Δ. ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

Προτεινόμενο σταδιακό πλάνο

Η βιωσιμότητα δεν σημαίνει να συνεχίσουμε να κάνουμε κάτι με τον ίδιο τρόπο για όσον το δυνατόν περισσότερο διάστημα, αλλά να διευκολύνουμε και να υποστηρίξουμε την αλλαγή. Το σχολείο μπορεί να υποστηρίξει τη βιωσιμότητα με δύο τρόπους:

1. συνεχίζοντας να εφαρμόζει σχολικές δράσεις που ακολουθούν τη μεθοδολογία του προγράμματος SALL
2. διατηρώντας τις σχέσεις που έχει αναπτύξει με τους κοινωνικούς φορείς

Πώς να διασφαλίσετε ότι η συνεργασία με τους κοινωνικούς φορείς δεν περιορίζεται σε μια μόνο δράση; Πώς να διαχειριστείτε τις σχέσεις που έχετε αναπτύξει με τους κοινωνικούς φορείς έτσι ώστε το σχολείο να αναδιαμορφωθεί μακροπρόθεσμα και να γίνει το κύριος φορέας της κοινότητας; Όλα αυτά είναι πολύ σχετικά ερωτήματα, τα οποία είναι και δύσκολο να απαντηθούν.

Ένα βήμα που μπορεί να βοηθήσει στην οικοδόμηση μιας διαρκούς σχέσης είναι να αφιερώσετε χρόνο για να αξιολογήσετε τη συνεργασία μετά το τέλος της σχολικής δράσης. Κατά τη διάρκεια μιας συνάντησης, ανατρέξτε στα θέματα που συζητήθηκαν στην αρχική συνάντηση. Συζητήστε εάν τα συμφέροντα όλων έχουν ληφθεί επαρκώς υπόψη κατά τη διάρκεια της δράσης. Αν όχι, συζητήστε πώς θα μπορούσατε να αντιμετωπίσετε το συγκεκριμένο ζήτημα την επόμενη φορά.

Ένα άλλο σημείο που αναφέρθηκε σε ένα από τα masterclasses του προγράμματος SALL: γιορτάστε τις επιτυχίες! Όχι μόνο την επιτυχία της επίτευξης ενός καλά λειτουργικού τελικού προϊόντος, αλλά και τις επιτυχίες μέσα από τη συνεργασία σας.

Ερωτήσεις για Συζήτηση ή Αναστοχασμό

- Πώς θέλουμε οι κοινωνικοί φορείς να αναδιαμορφώσουν τον ρόλο του σχολείου στην κοινότητα;
- Πώς συνεργάζεται ο εθνικός συντονιστής του προγράμματος SALL με τα σχολεία για να βεβαιωθεί ότι κατανοούν ότι είναι και αυτά παράγοντες αλλαγής;

Παραδείγματα και Συμβουλές

Συμβουλή: Μακροχρόνιες σχέσεις

- Οι μακροχρόνιες σχέσεις λειτουργούν μόνο εάν και τα δύο μέρη επωφελούνται από αυτές. Ανεξάρτητα από τη δράση που έχετε εφαρμόσει, συζητήστε σε ποιους άλλους τομείς μπορείτε να υποστηρίξετε ο ένας τον άλλον.

Παραδείγματα οργανισμών που ανέπτυξαν μακροχρόνιες σχέσεις με το κοινό τους με εμπιστοσύνη και από τις δύο πλευρές:

- Knowle Media Center, βλ. Masterclass στις 18 Ιανουαρίου 2021 (σελ. 19 βλ. Σύνδεσμος για Masterclass)
- The Dome, βλ. Masterclass στις 20 Ιανουαρίου 2021 (σελίδα 20, Σύνδεση σε Masterclass)
- The Dome, βλ. Masterclass στις 20 Ιανουαρίου 2021 (βλ. Σύνδεση σε Masterclass)

Βιβλιογραφία

- Achiam, M., & Holmegaard, H. T. (2015). Criteria for gender inclusion. *Hypatia Deliverable*, 2.
- Boyd M. (2019). Unlocking Potential: A Tool to Support Ongoing, Meaningful Engagement with Stakeholders. Oregon department of education. Retrieved January 7, 2021, from <https://www.oregon.gov/ode/schools-and-districts/grants/ESEA/IA/Documents/RoadmapforEngagement.pdf>
- FIT4FOOD2030 (2020a). Training and reflection module for professionals and stakeholders: Stakeholder identification and engagement. Retrieved December 18, 2020, from <https://knowledgehub.fit4food2030.eu/resource>
- FIT4FOOD2030 (2020b). Short exercises: Stakeholder Analysis. Retrieved December 18, 2020, from <https://knowledgehub.fit4food2030.eu/resource>
- Hypatia (2015), Institutional guidelines. Retrieved September 22, 2020, from <http://www.expecteverything.eu/institutional-guidelines/>
- Liberating Structures. Retrieved January 7, 2021, from <http://www.liberatingstructures.com/principles/>
- Mendelow, A. L. (1991) 'Environmental Scanning: The Impact of the Stakeholder Concept'. Proceedings From the Second International Conference on Information Systems 407-418. Cambridge, MA.
- Steen & van Bueren (2017). Urban Living Labs. A living lab way of working. Amsterdam Institute for Advanced Metropolitan Solutions and Delft University of Technology. Retrieved September 22, 2020, from <https://www.ams-institute.org/news/urban-living-labs-living-lab-way-working/>.

Σύνδεσμος για Murals

- <https://public.bscw.de/sec7/bscw.cgi/329440>
- BSCW / SALL / WP2 – The SALL framework and methodology / Workshop 1 / Workshop Murals

Σύνδεσμος για Masterclass

- <https://public.bscw.de/sec7/bscw.cgi/316569>
- BSCW / SALL / WP2 – The SALL framework and methodology / Masterclasses